

Sektörlerdeki Güncel Gelişmeler

İktisadi Araştırmalar Bölümü
Ağustos 2017

İÇİNDEKİLER

Enerji	3
İnşaat ve Konut	5
Otomotiv	7
Demir Çelik	9
Lojistik	11
Tekstil, Hazır Giyim ve Deri	13
Perakende	15
Beyaz Eşya	17
Turizm	19

RAKAMLARLA ENERJİ SEKTÖRÜ (HAZİRAN 2017)

Kurulu Güç	Aylık	Üretim	Aylık	Kümülatif ⁽¹⁾
Elektrik Kurulu Gücü (MW)	80.343	Elektrik Üretimi (GWh)	22.627	139.523
<i>yıllık değişim</i>	% 6,7	<i>yıllık % değişim</i>	-% 1,4	% 5,4
Kurulu Gücün Kaynaklara Göre Dağılımı		Üretimin Kaynaklara Göre Dağılımı		
<i>Hidroelektrik</i>	% 33,7	<i>Doğalgaz + LNG</i>	% 34,8	% 33,9
<i>Doğalgaz + LNG</i>	% 28,2	<i>Hidroelektrik</i>	% 23,3	% 25,3
<i>Yerli Kömür</i>	% 12,3	<i>İthal Kömür</i>	% 17,0	% 15,8
<i>İthal Kömür</i>	% 9,3	<i>Yerli Kömür</i>	% 16,2	% 15,3
<i>Rüzgar</i>	% 7,7	<i>Rüzgar</i>	% 4,3	% 5,6
<i>Güneş</i>	% 1,7	<i>Güneş</i>	% 1,4	% 0,9
<i>Jeotermal</i>	% 1,1	<i>Jeotermal</i>	% 1,7	% 1,8
<i>Petrol Yakıtları</i>	% 0,4	<i>Petrol Yakıtları</i>	% 0,5	% 0,6
<i>Diğer</i>	% 5,8	<i>Diğer</i>	% 0,7	% 0,8
Temel Göstergeler		Enerji Piyasası		
İşyeri Sayısı (adet) ⁽²⁾	15.264	Piyasa Fiyatı (TL/MWh)	151,3	161,5
<i>Toplam İçindeki Pay</i>	% 0,9	<i>yıllık % değişim</i>	% 0,1	% 25,5
Sigortalı Çalışan Sayısı (kişi) ⁽²⁾	98.578	Serbest Tüketici Sayaç Sayısı (bin adet)	3.812	3.487
<i>Toplam İçindeki Pay</i>	% 0,7	<i>yıllık % değişim</i>	% 71,1	% 69,3
Ortalama Günlük Ücret (TL) ⁽²⁾	119,3			
<i>Sektör Sıralaması</i>	26/88			

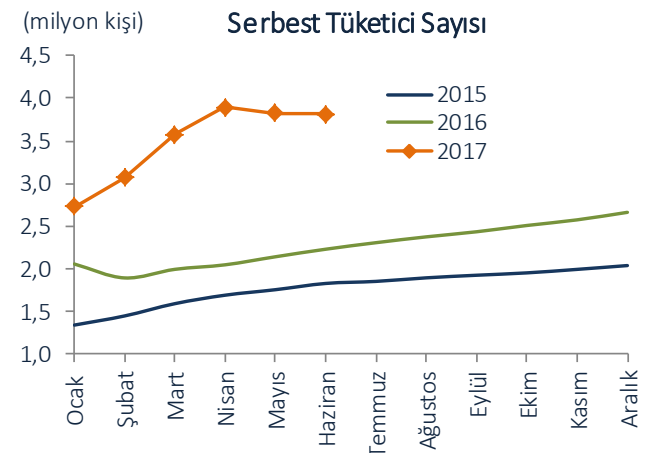
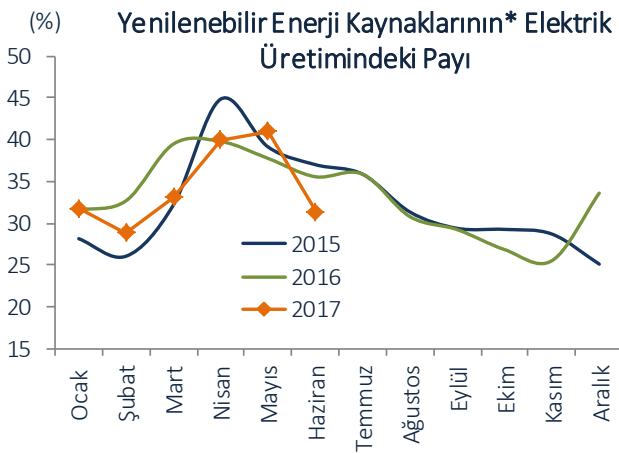
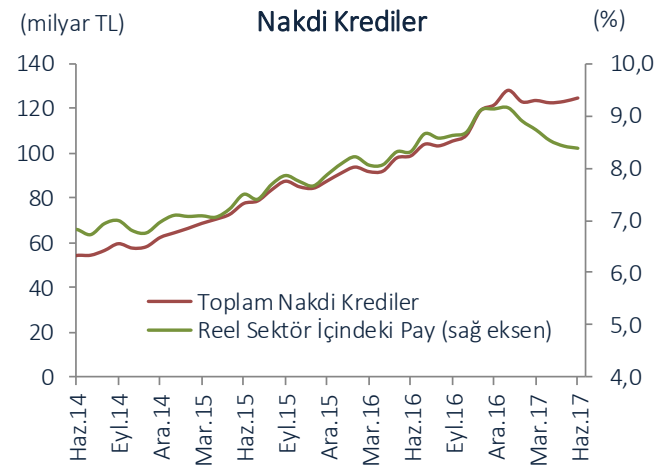
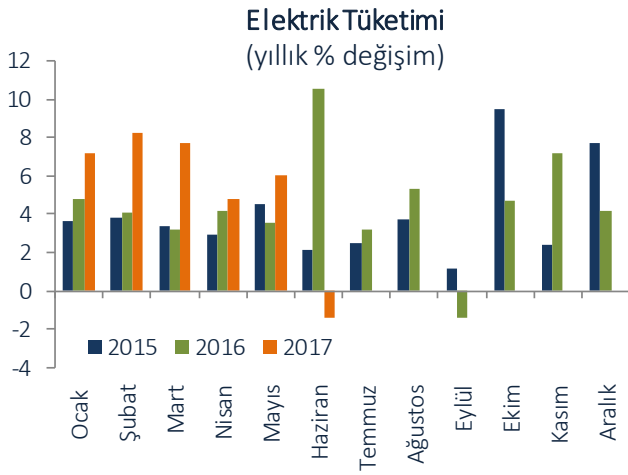
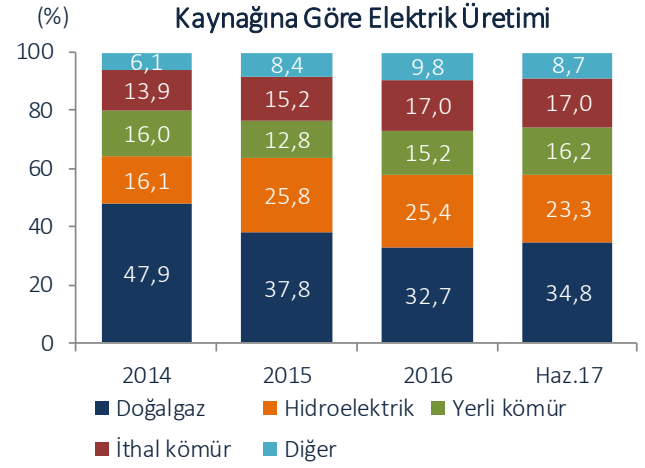
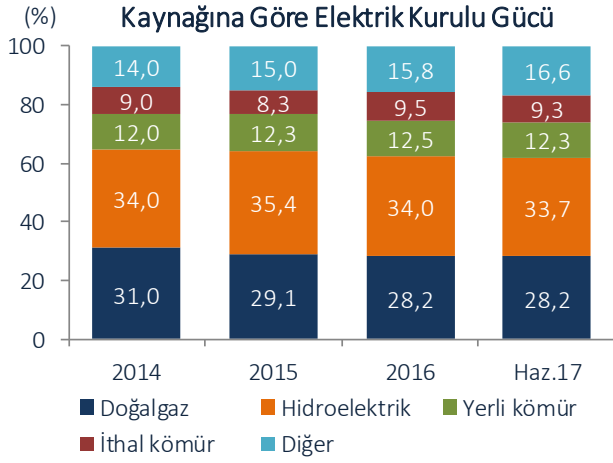
(1) Yılbaşından ilgili ay sonuna kadar olan zamanı kapsamaktadır.
(2) Mayıs 2017 verisidir.

Kaynak: TEİAŞ, EPIAŞ, SGK

GÜNCEL GELİŞMELER

- ABD'nin Ağustos ayı başında Rusya'ya yönelik yaptırım kararı alması, Rusya'nın Avrupa'ya Türkiye üzerinden doğalgaz ileteceği Türk Akımı projesine ilişkin endişeleri gündeme getirdi. Yaptırımların projenin borçlanma maliyetlerini artırmasının yanı sıra Batılı yatırım ortaklarının projeden çekilmeyi düşünmesine neden olabileceği belirtilirken, Rusya'nın bu risklere karşılık boru hattının inşaatını hızlandırdığı ifade ediliyor.
- Ekonomi Bakanlığı tarafından yayımlanan istatistiklere göre, Ocak-Haziran 2017 döneminde enerji sektörü için alınan yatırım teşvik belgeleri kapsamında sabit yatırım tutarı yıllık bazda %13,7 gerileyerek 16,2 milyar TL oldu. Aynı dönemde enerji sektörü söz konusu toplam yatırımlar içinde %31,9 payla açık ara farkla en yüksek yatırıma gerçekleştirildiği sektör oldu.
- Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları (YEKA) kapsamında Mart 2017'de güneş enerjisi santralleri için gerçekleştirilen ilk ihalenin ardından ikinci ihale Ağustos ayında rüzgar enerjisi santralleri (RES) için yapıldı. İhaleye katılan sekiz konsorsiyumun dördünde Alman (Nordex, Enercon, Siemens ve Senvion), ikisinde Çinli (Goldwind ve Ming Yang), birinde ABD'li (General Electric) ve birinde Danimarkalı (Vestas) firmalar Türk ortaklarıyla birlikte yer aldılar. Açık eksiltme usulüyle gerçekleştirilen ihaleyi 3,48 USD cent/kWh fiyatla Kalyon-Türkerler-Siemens ortaklığı kazandı. Proje kapsamında Ankara-Çankırı-Kırıkkale, Bilecik-Kütahya-Eskişehir, Edirne-Kırklareli-Tekirdağ, Kayseri-Niğde ve Sivas olmak üzere beş farklı bölgenin her birinde en az 50MW'lık toplamda 1.000MW'lık RES kuruluşu hedefleniyor. Söz konusu RES'lerde 10 yıl Ar-Ge zorunluluğunun yanı sıra kullanılacak rüzgar türbinlerinde %65 yerli üretim ve santrallerdeki istihdamda %80 yerli mühendis çalıştırma şartı bulunuyor. Projenin hayata geçmesiyle mevcut durumda 6.161 MW olan RES kurulu gücünün yaklaşık %16 artması bekleniyor.
- Türkiye'de yaz aylarında artan elektrik tüketimine paralel 26 Temmuz'da günlük ve Temmuz ayı genelinde en yüksek aylık tüketim rekoru kırıldı. Bu durum elektriğin piyasa takas fiyatınının 180TL/MWh'in üzerine çıkmasında etkili oldu.

SEKTÖRE BAKIŞ

Kaynak: TEİAŞ, BDDK, EPDK, EPIAŞ

(*) Hidroelektrik (Baraj ve Akarsu), Rüzgar, Jeotermal, Güneş ve Atıklar

RAKAMLARLA İNŞAAT VE KONUT SEKTÖRÜ (HAZİRAN 2017)

Üretim	Dönemsel	Kümülatif ⁽¹⁾	İç Talep	Dönemsel	Kümülatif ⁽¹⁾
Yıllık Reel Büyüme ⁽²⁾	% 3,7	-	Ciro Endeksi ⁽²⁾ (yıllık % değişim)	% 5,3	-
GSYH içindeki Pay ⁽²⁾	% 7,9	-	Bina	% 4,4	-
Yıllık değişim (puan)	-0,26	-	Bina Dışı	% 7,5	-
Yapı Ruhsat Sayısı ⁽³⁾ (adet)	389.589	620.182	Tüketici Güven Endeksi ⁽⁵⁾	71,1	-
Yıllık % değişim	% 55,4	% 21,6	Konut Satın Alma İhtimali	% 8,3	-
Yapı Kullanım İzni Sayısı ⁽³⁾ (adet)	189.903	384.322	Konut Piyasası		
Yıllık % değişim	% 0,9	% 9,0	Konut Satışları ⁽⁶⁾ (adet)	115.869	770.232
Sigortalı Çalışan Sayısı ⁽⁴⁾ (kişi)	2.069.694	-	Yıllık % değişim	% 42	% 8,2
Toplam içindeki pay	% 14,7	-	İpotekli Satışlar (adet)	38.575	283.950
Ortalama Günlük Ücret ⁽⁴⁾ (TL)	84,1	-	Yıllık % değişim	% 62	% 26,3
Sektör Sıralaması	71/88	-	Diğer Satışlar (adet)	77.294	486.282
Krediler			Yıllık % değişim	% 34	-% 0,2
Yurt İçi Krediler (milyar TL)	168,3	-	Konut Kredileri (milyar TL)	180,5	-
Yıllık % değişim	% 30,5	-	Yıllık % değişim	% 19,2	-
Toplam içindeki pay	% 11,3	-	Konut Fiyatı (yıllık % değişim)	% 12,7	% 13,0
Yurt Dışı Krediler (milyar USD)	14,6	-	İstanbul	% 10,5	% 11,5
Yılbaşına göre % değişim	% 14,8	-	Ankara	% 8,5	% 9,3
Toplam içindeki pay	% 24,0	-	İzmir	% 20,2	% 19,4
Takipteki Alacaklar Oranı	% 3,5	-	Yabancıların Gayrimenkul Yatırımları		
			milyar USD	0,5	2,4
			Yıllık % değişim	% 0,8	% 34,3

(1) Yılbaşından ilgili ay sonuna kadar olan zamanı kapsamaktadır.

Kaynak: TCMB, TÜİK, BDDK, Ekonomi Bakanlığı, SGK

(2) 2017 1. çeyrek verisidir. (3) 2017 2. çeyrek verisidir.

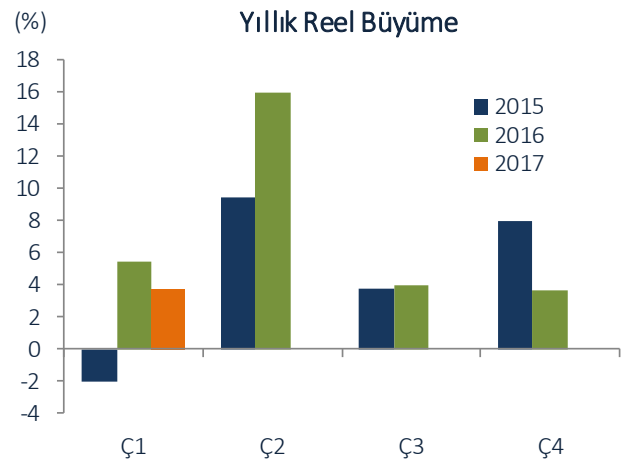
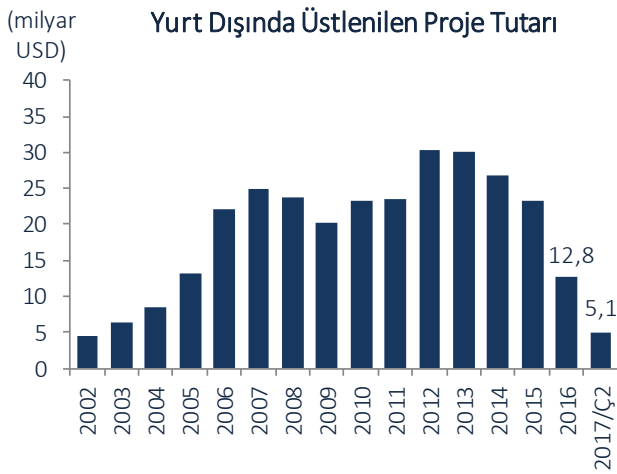
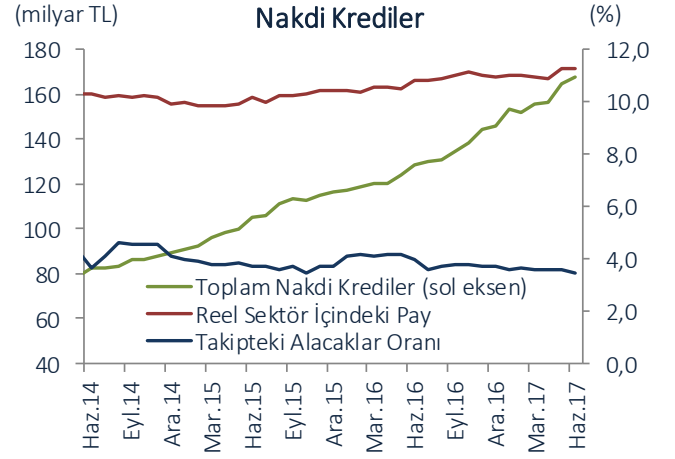
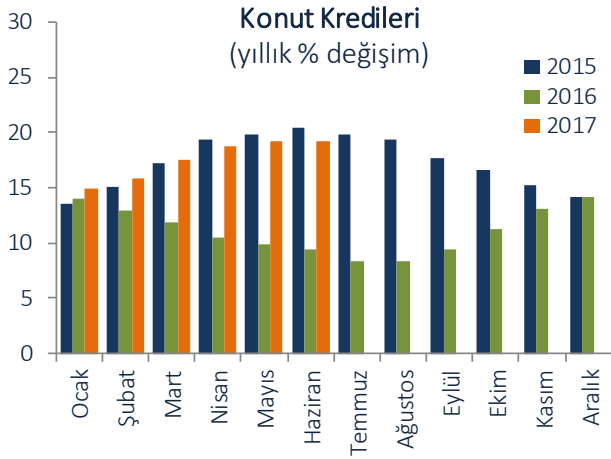
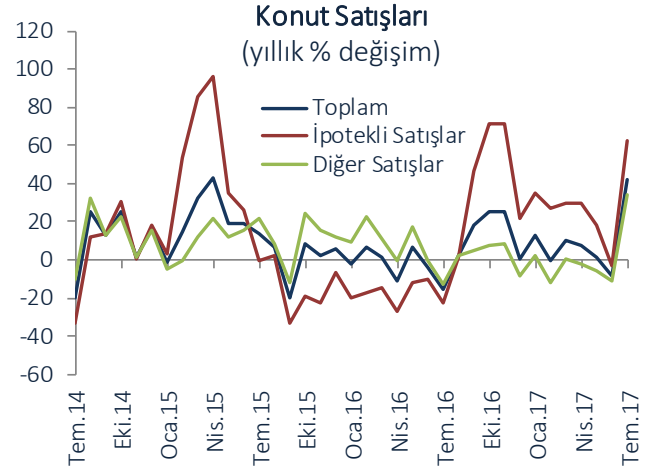
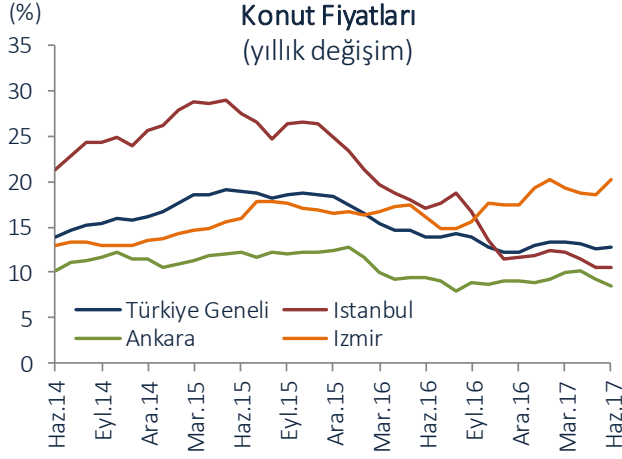
(4) Mayıs 2017 verisidir. (5) Ağustos 2017 verisidir. (6) Temmuz 2017 verisidir.

Not: Güven endeksleri 0-200 arasında değer alabilmekte, endeksin 100'den büyük olması iyimserliği, 100'den küçük olması ise kötümserliği göstermektedir.

GÜNCEL GELİŞMELER

- Son dönemde inşaat sektörü temsilcileri, stokların eritilmesi ve tüketim iştahının canlandırılması amacıyla vergi indirimlerinin devamlılığını savunuyor. Bu çerçevede, Eylül sonunda bitecek olan KDV indiriminin ilk etapta süresinin uzatılması ve ardından da %8 oranında kalıcı hale getirilmesi talep ediliyor.
- Türkiye genelinde konut satışları Temmuz'da önceki yılın aynı ayına göre %42,4 ile hızlı bir artış kaydederek 115.869 adede yükseldi. Bu gelişmede, geçen sene Temmuz ayında yaşanan başarısız darbe girişiminin etkisiyle sert düşen satışlardan kaynaklanan baz etkisi rol oynadı. Diğer taraftan, satışların Ağustos'ta kısmen yavaşlayacağı, Eylül'de ise yeni lansman ve kampanyaların etkisiyle yeniden canlanacağı tahmin ediliyor.
- İnşaat sektörünün en önemli girdilerinden olan demir-çelikte hızlı fiyat artışları devam ediyor. Çelik fiyatlarındaki yükselişin sürmesi durumunda inşaat demiri fiyatlarının da artmaya devam etmesi beklenirken, bu durumun inşaat sektörü faaliyetlerini zora sokabileceği düşünülüyor.
- Uluslararası inşaat sektörü dergisi ENR'nin (Engineering News Record) tarafından yayımlanan ve şirketleri yurt dışı müteahhitlik faaliyetlerinden elde ettikleri gelirler bakımından değerlendiren "Dünyanın En Büyük 250 Uluslararası Müteahhidi" listesinde 2016 yılında 46 Türk müteahhitlik firması yer aldı. Bu dönemde listeye giren firma sayısının bir önceki seneye göre %15 arttığı görüldü. Listeye giren firma sayısı bakımından Türkiye, 65 firma ile ilk sırada yer alan Çin'in ardından ikinci sıradaki yerini korudu. Ayrıca, yerli firmaların uluslararası müteahhitlik pazarından aldığı pay da yıllık bazda 0,9 puanlık artışla 2016'da %5,5'e yükseldi.

SEKTÖRE BAKIŞ

Kaynak: TCMB, TÜİK, BDDK, TMB

RAKAMLARLA OTOMOTİV SANAYİ (HAZİRAN 2017)

Üretim	Aylık	Kümülatif ⁽¹⁾	Talep	Aylık	Kümülatif ⁽¹⁾
Otomobil Üretimi (adet)	94.839	601.586	Yerli Otomobil Satışları (adet) ⁽⁴⁾	18.911	114.705
<i>yıllık % değişim</i>	% 15,4	% 36,3	<i>yıllık % değişim</i>	% 100,9	% 16,5
Ticari Araç Üretimi (adet)	46.322	267.572	İthal Otomobil Satışları (adet) ⁽⁴⁾	43.473	253.603
<i>yıllık % değişim</i>	-% 5,6	-% 6,0	<i>yıllık % değişim</i>	% 20,2	-% 11,2
Sanayi Üretimi (yıllık % değişim)	% 9,2	% 16,7	Yerli Hafif Ticari Araç Satışları (adet) ⁽⁴⁾	10.787	59.000
Kapasite Kullanım Oranı (%) ⁽²⁾	% 85,4	% 86,3	<i>yıllık % değişim</i>	% 54,8	-% 1,4
Sigortalı Çalışan Sayısı (kişi) ⁽³⁾	195.700	-	İthal Hafif Ticari Araç Satışları (adet) ⁽⁴⁾	9.126	56.147
<i>Toplam içindeki Pay</i>	% 1,4	-	<i>yıllık % değişim</i>	% 52,2	% 5,0
Ortalama Günlük Ücret (TL) ⁽³⁾	127,1	-	Tüketici Güven Endeksi ⁽²⁾	71,1	-
<i>Sektör Sıralaması</i>	21/88	-	<i>Otomobil Satın Alma İhtimali</i>	% 10,6	-
Dış Ticaret			Krediler		
İhracat (adet)	117.140	720.908	Yurt İçi Krediler (milyar TL)	17,4	-
<i>yıllık % değişim</i>	% 15,6	% 28,4	<i>yıllık % değişim</i>	% 30,6	-
İhracat (milyar USD)	2,3	13,1	<i>Sektörel krediler içindeki pay (%)</i>	% 1,2	-
<i>yıllık % değişim</i>	% 18,2	% 24,4	Yurt Dışı Krediler (milyar USD)	3,4	-
İthalat (milyar USD)	1,8	9,5	<i>yılbaşına göre % değişim</i>	% 2,9	-
<i>yıllık % değişim</i>	-% 6,5	-% 7,3	<i>Sektörel krediler içindeki pay (%)</i>	% 3,2	-
			Takipteki Alacaklar Oranı (%)	% 1,5	-

(1) Yılbaşından ilgili ay sonuna kadar olan zamanı kapsamaktadır.

Kaynak: TÜİK, TCMB, OSD, ODD, BDDK

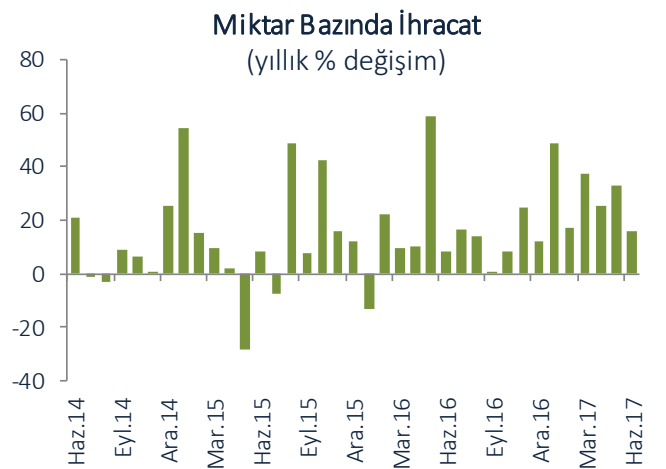
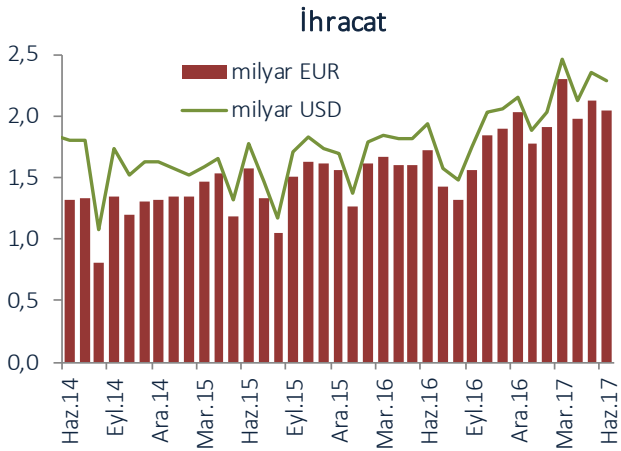
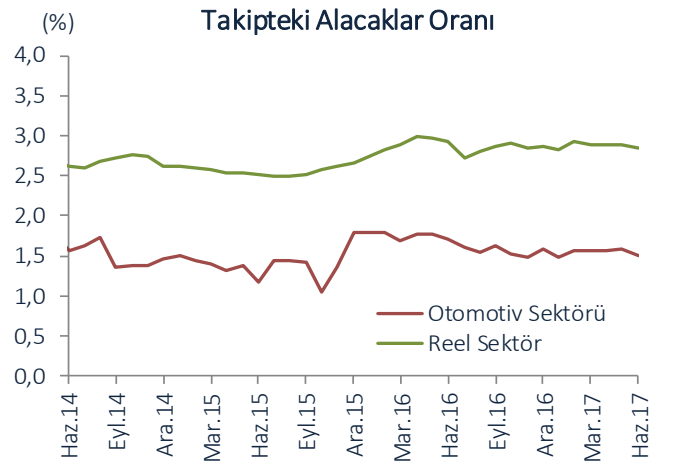
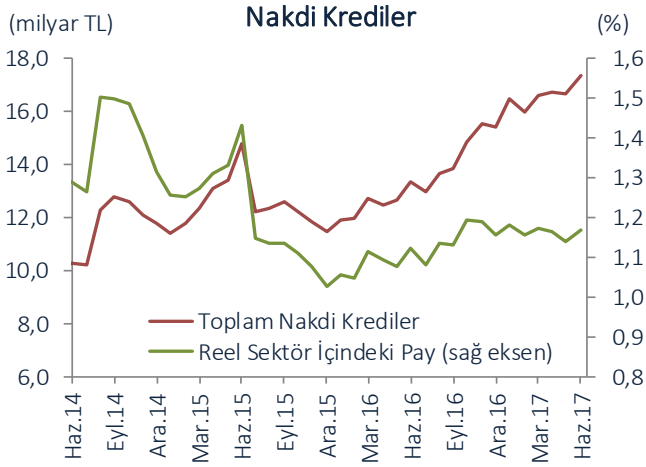
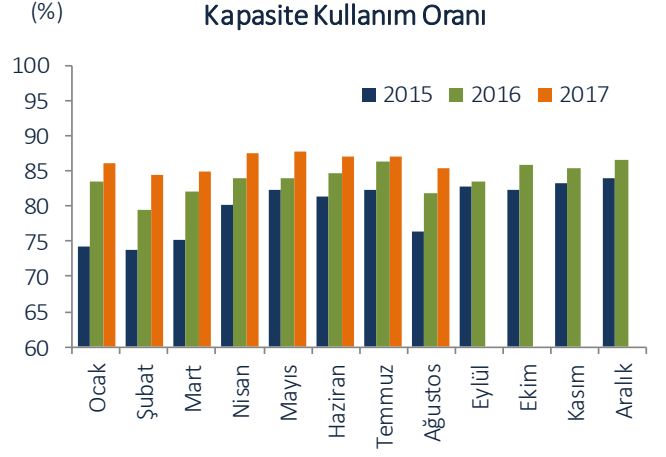
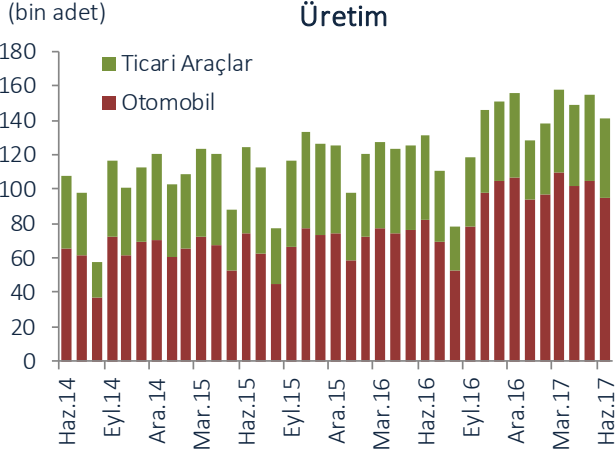
(2) Ağustos 2017 verisidir. (3) Mayıs 2017 verisidir. (4) Temmuz 2017 verisidir.

Not: Güven endeksleri 0-200 arasında değer alabilmekte, endeksin 100'den büyük olması iyimserliği, 100'den küçük olması ise kötümserliği göstermektedir.

GÜNCEL GELİŞMELER

- Yılın ilk yarısında daralan yurt içi otomotiv pazarı Temmuz ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre önemli ölçüde genişledi. Yerli otomobil satışları %101 oranında artarken, ithal otomobil satışlarındaki artış %20 düzeyinde gerçekleşti. Hafif ticari araç pazarında satışlar da, yerli ve ithal kategorilerinde sırasıyla %55 ve %52 oranlarında arttı. Sektörde kaydedilen yüksek oranlı artışlarda geçtiğimiz yılın Temmuz ayında yaşanan darbe girişimi nedeniyle satışların düşük kalmasının yarattığı baz etkisi etkili oldu.
- Yılın kalanında gözle görünür bir baz etkisi bulunmazken, satışlarda yılın ilk yarısında görülen gerileme eğiliminin hız kaybederek sürmesi bekleniyor. 2017 yılı geneli için yurt içi pazarın %10 düzeyinde daralacağı tahmin ediliyor.
- Sektörde hurda araç teşvikine yönelik talepler artıyor. 2016 sonu itibarıyla Türkiye'deki araçların %22'sinin 21 yaşın üzerinde bulunduğu dikkate alındığında, bu araç stokunun eritilmesi için hurda teşviki getirilmesinin gerekliliği ifade ediliyor. 2017 yılında daralması beklenen yurt içi otomotiv pazarının hurda teşvikinden oldukça olumlu etkilenebileceğini düşünüyoruz. Ayrıca, hurda araçların trafikten çekilmesinin karbon salınımının azalması ve yakıt verimliliğinin artması gibi olumlu çevresel yararları da olması bekleniyor.
- İngiltere 2040 yılından itibaren dizel ve benzin ile çalışan yeni araçların satışını yasaklamayı görüşüyor. Bu tasarıyla İngiltere, çevre kirliliği ile mücadele etmeyi amaçlıyor. Ülkede mevcut durumda elektrikli araçların toplam satışlar içindeki payı %1'in altında. Fransa da geçtiğimiz ay içinde benzer bir açıklamada bulunarak 2040 yılında fosil yakıtlarla çalışan araçların satışının durdurulacağını açıklamıştı.
- Otomotiv sektöründe yeni yatırım kararları alınmaya devam ediliyor. Ford Otosan, 3 fabrikada yıllık toplam 415 bin araç olan mevcut üretim kapasitesini, Eylül 2018 sonuna kadar yıllık 455 bin araca çıkarma kararı aldı. Kapasite artırımı için planlanan yatırım tutarı ise 52 milyon USD olarak açıklandı.

SEKTÖRE BAKIŞ

Kaynak: TÜİK, TCMB, OSD, ODD, BDDK

RAKAMLARLA DEMİR ÇELİK SEKTÖRÜ (TEMMUZ 2017)

Üretim ve Tüketim (milyon ton)	Aylık	Kümülatif ⁽¹⁾	Emtia Fiyatları ve Dış Ticaret	Aylık	Kümülatif ⁽¹⁾
Ham Çelik Üretimi	3,3	21,6	Demir Cevheri (USD/ton)	67,7	-
<i>yıllık % değişim</i>	% 27,8	% 13,6	<i>yıllık % değişim</i>	% 18,3	-
Kütük Çelik Üretimi	2,3	14,7	Dış Ticaret ⁽²⁾		
<i>yıllık % değişim</i>	% 28,7	% 9,3	İhracat (milyar USD)	1,6	10,1
Slab Çelik Üretimi	1,0	6,8	<i>yıllık % değişim</i>	-% 8,4	% 4,9
<i>yıllık % değişim</i>	% 25,6	% 24,2	İthalat (milyar USD)	3,5	16,8
EAO Tabanlı Tesislerin Üretimi	2,4	14,8	<i>yıllık % değişim</i>	% 58,7	% 61,1
<i>yıllık % değişim</i>	% 41,9	% 18,8	Ciro ⁽²⁾		
BOF Tabanlı Tesislerin Üretimi	1,0	6,8	Yurt içi (yıllık % değişim)	% 33,7	% 42,3
<i>yıllık % değişim</i>	% 2,7	% 3,7	Yurt dışı (yıllık % değişim)	% 15,0	% 57,0
Sanayi Üretimi ⁽²⁾ (yıllık % değişim)	% 2,1	% 1,7	Krediler⁽²⁾		
Kapasite Kullanım Oranı ⁽³⁾ (%)	% 79,9	% 78,9	Yurt içi Krediler (milyar TL)	57,8	-
Uzun Çelik Tüketimi ⁽²⁾	1,7	8,1	<i>yıllık % değişim</i>	% 19,2	-
<i>yıllık % değişim</i>	% 3,8	-% 13,1	Sektörel Krediler İçindeki Pay (%)	% 3,9	-
Yassı Çelik Tüketimi ⁽²⁾	1,3	8,1	Takipteki Alacak Oranı (%)	% 3,2	-
<i>yıllık % değişim</i>	-% 17,4	-% 6,0			

(1) Yılbaşından ilgili ay sonuna kadar olan zamanı kapsamaktadır.

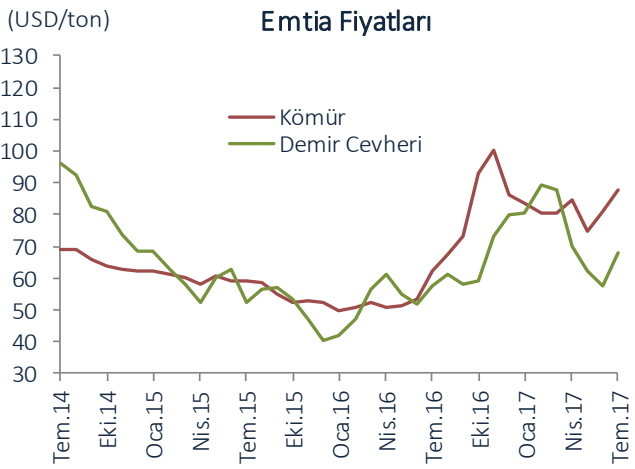
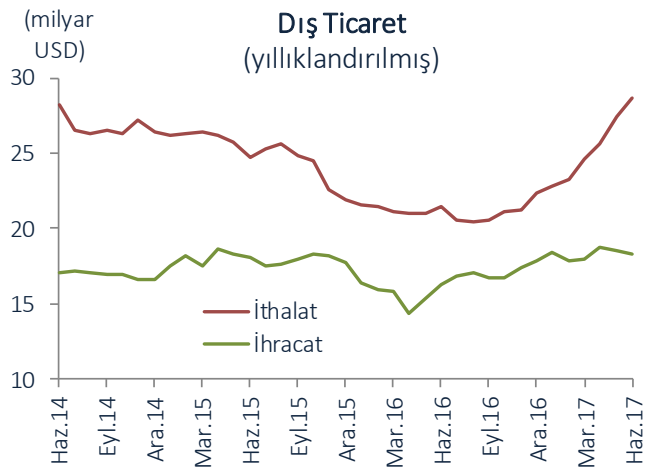
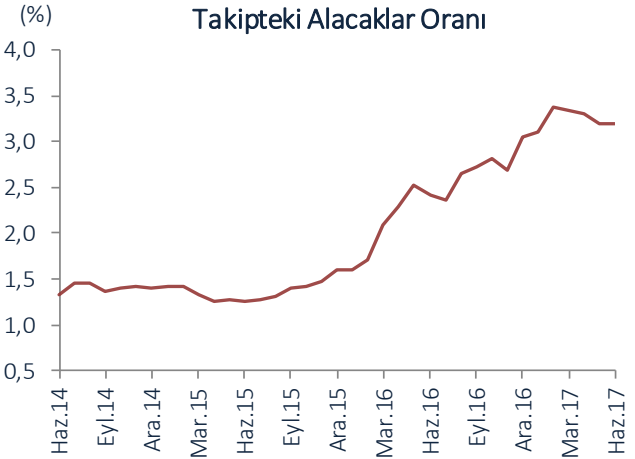
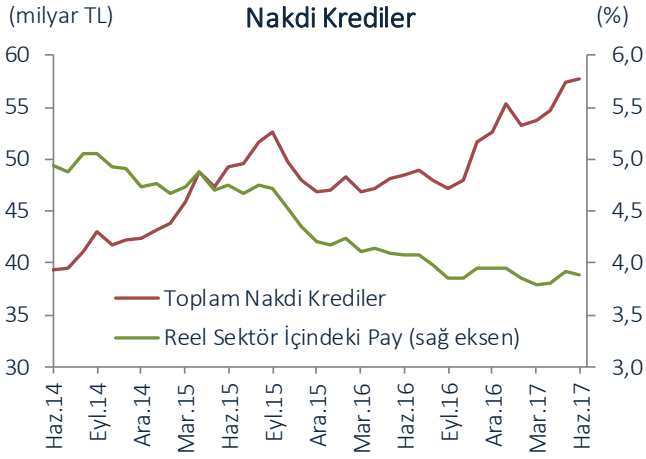
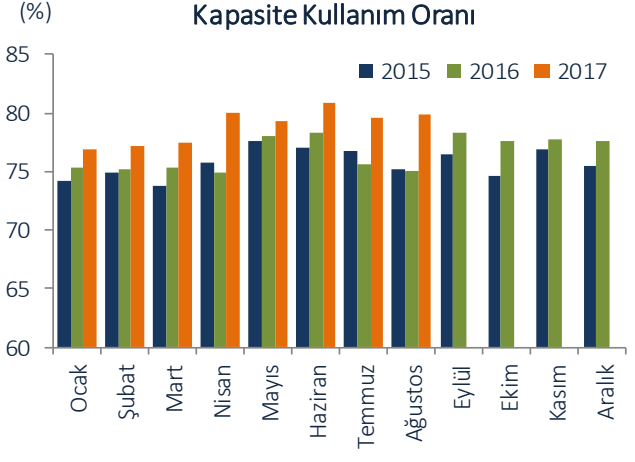
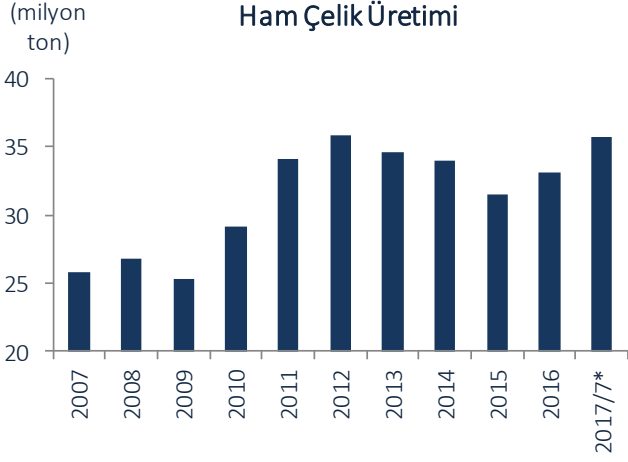
(2) Haziran 2017 verisidir. (3) Ağustos 2017 verisidir.

Kaynak: TÜİK, TCMB, Türkiye Çelik Üreticileri Derneği, Dünya Bankası

GÜNCEL GELİŞMELER

- Türk demir-çelik sektörü, geçtiğimiz yıllarda demir cevheri ile hurda demir fiyatları arasındaki farkın hurda demir lehine açılması nedeniyle ciddi üretim kayıpları yaşamıştı. 2015 yılında Elektrik Ark Ocaklı (EAO) tesislerin kapasite kullanım oranı %53'lere düşerken, cevhere dayalı üretim yapan tesislerin kapasite kullanım oranları ise %94'lere çıkmıştı. 2016 yılı itibarıyla cevher fiyatlarının yükseliş eğilimine girmesiyle EAO tesislerin aleyhine açılan farkın kapanması sektörün rekabet gücünü de artırmış oldu.
- Yılbaşından bu yana sektör üretim konusunda oldukça olumlu bir performans kaydederken, artan fiyatların da etkisiyle iç talep zayıf bir seyir izledi.
- Yurt içinde çeliğin yaklaşık %65'ini tüketen inşaat sektörü de artan inşaat demiri fiyatları nedeniyle zorluk yaşıyor. İnşaat sektörünün üzerindeki yükün hafifletilmesi için, inşaat demiri ithalatında daha önce %30-%40 seviyesinde olan gümrük vergisi, Güney Kore için %5,6, serbest ticaret anlaşması olmayan diğer ülkeler için ise %10 düzeyine çekilmişti. Bu gelişmeye ek olarak Ukrayna ile yıl sonu itibarıyla yürürlüğe girmesi beklenen Serbest Ticaret Anlaşması da ithalatı artırabilecek bir faktör olarak ön plana çıkıyor. İthalat vergilerinin düşürülmesi inşaat sektörü tarafında olumlu karşılanırken, demir-çelik sektöründe endişe yarattı. Öte yandan, inşaat sektörünün ek tedbir istekleri devam ediyor. İthalat vergisinin %0'a indirilmesi, ihracata ek vergi getirilmesi ve demirdeki KDV'nin indirilmesi sektörün talepleri arasında yer alıyor.
- Demir-çelik sektörü ise, fiyatlardaki artışların yapısal gerekçelerden kaynaklandığını ve bunun inşaat sektörü maliyetlerine yansımalarının çok düşük düzeyde olduğunu savunuyor. Sektör yetkililerinin hesaplamalarına göre demir fiyatlarındaki %30'luk artışın toplam inşaat maliyetlerine etkisi %1'in altında kalıyor.
- Yılbaşında tonu 2.500 USD olan elektrot fiyatlarının 30.000 USD seviyesine yaklaşması, sektörde üretim maliyetlerinde ton başına 40 USD'ye varan artışlara yol açtı. Elektrik ark ocaklı tesislerinde kullanılan refrakterde de küresel arz sıkıntılarının fiyatları önemli ölçüde artırması sektörde endişe yaratıyor.
- Üretimin olumlu seyrine karşın yurt içi fiyat ve talep gelişmelerinin demir-çelik sektörünün aleyhine gelişmesi yılın kalanında sektörün performansına ilişkin belirsizlikleri artırıyor.

SEKTÖRE BAKIŞ

Kaynak: TÜİK, TCMB, Türkiye Çelik Üreticileri Derneği, Dünya Bankası

(*) Yıllıklandırılmış

RAKAMLARLA LOJİSTİK SEKTÖRÜ (TEMMUZ 2017)

Karayolu Yük Taşımacılığı	Aylık	Kümülatif ⁽¹⁾	Yıllık % Değişim ⁽²⁾	Krediler ⁽⁴⁾	Aylık
Türk Araçları ile İhracat (sefer)				Tutar (milyon TL)	
Irak	40.728	276.430	%18,6	Demiryolu Taşımacılığı	1.052
Suriye	11.407	83.207	%14,2	Karayolu Yük Taşımacılığı	13.836
Almanya	8.112	55.314	%0,4	Denizyolu Taşımacılığı	14.557
<i>Toplam</i>	<i>109.934</i>	<i>716.407</i>	<i>%9,8</i>	Havayolu Taşımacılığı	9.552
Türk Araçları ile İthalat (sefer)				Diğer Taşımacılık ve Depolama	24.042
Almanya	8.217	56.768	-%4,9	yıllık % değişim	
Irak	8.827	49.717	%196,1	Demiryolu Taşımacılığı	11,1
İtalya	5.955	37.237	%20,2	Karayolu Yük Taşımacılığı	19,5
<i>Toplam</i>	<i>38.420</i>	<i>259.373</i>	<i>%19,2</i>	Denizyolu Taşımacılığı	15,0
Denizyolu Taşımacılığı				Havayolu Taşımacılığı	147,8
Türk Gemileri ile İhracat (milyon ton)	1,1	8,9	%2,7	Diğer Taşımacılık ve Depolama	79,2
Türk Gemileri ile İthalat (milyon ton)	1,7	12,6	-%2,6	Takipteki Alacak Oranı (%)	
Baltık Kuru Yük Endeksi ⁽³⁾	1134	988	%83,5	Demiryolu Taşımacılığı	0,9
Havayolu Taşımacılığı				Karayolu Yük Taşımacılığı	3,0
Yolcu Sayısı (milyon)	21,3	105,3	%7,8	Denizyolu Taşımacılığı	3,9
Taşınan Yük miktarı (bin ton)	343	1.839	%8,5	Havayolu Taşımacılığı	0,2
				Diğer Taşımacılık ve Depolama	1,3

(1) Yılbaşından ilgili ay sonuna kadar olan zamanı kapsamaktadır.

(2) Kümülatif değerdeki değişim.

(3) Ağustos 2017 itibarıyla aylık ortalama.

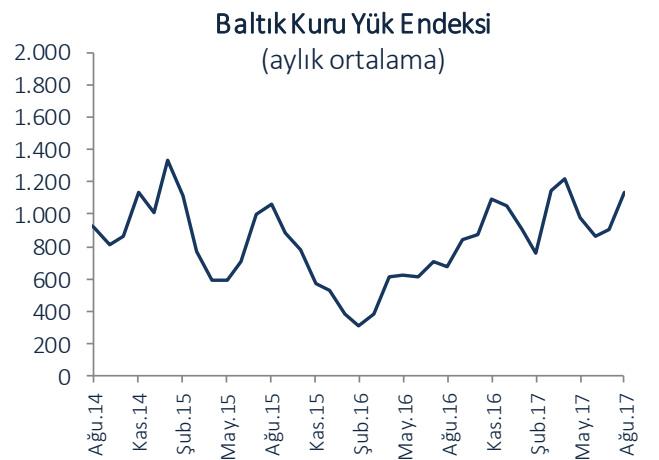
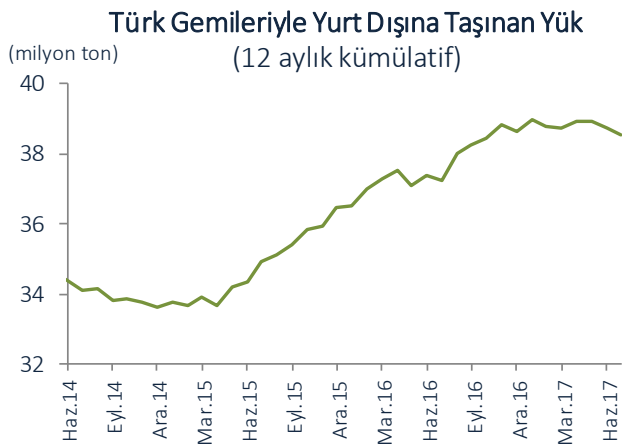
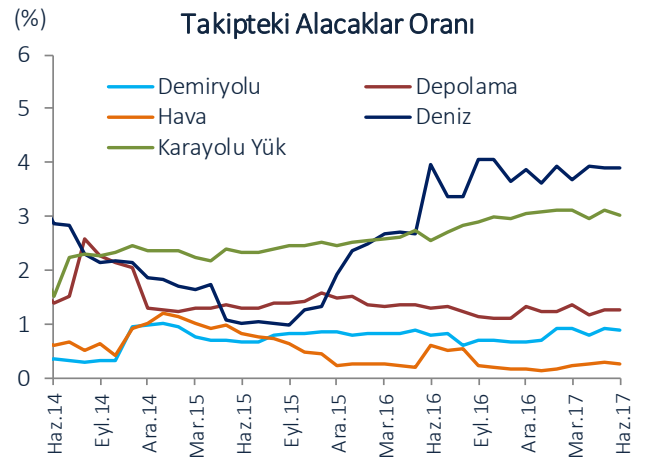
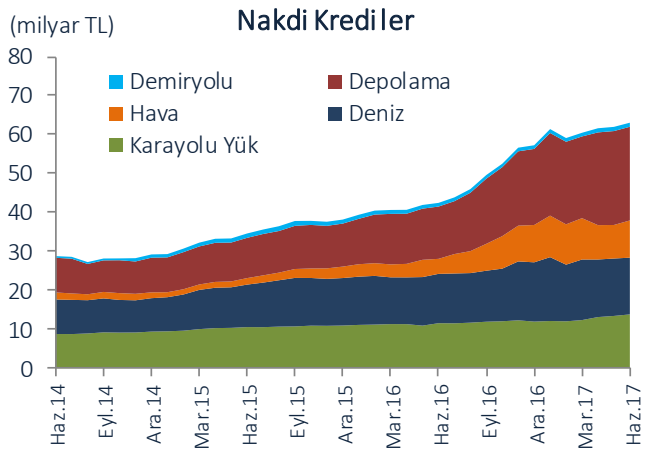
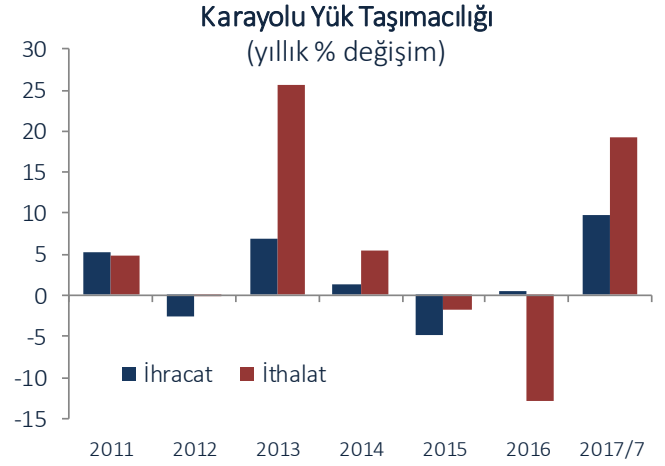
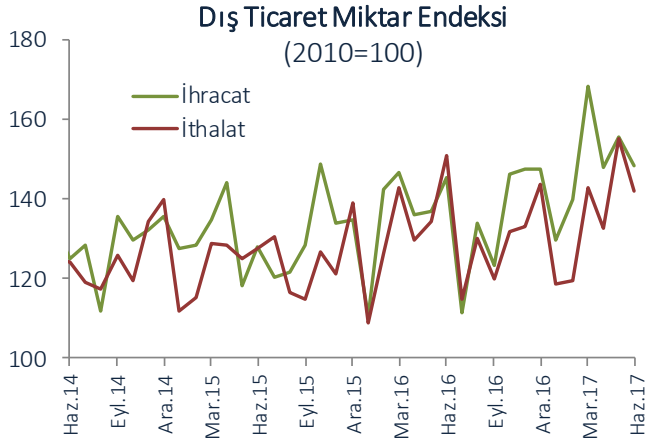
(4) Haziran 2017 verileridir.

Kaynak: UND, DHMİ, Reuters, UDHB, BDDK

GÜNCEL GELİŞMELER

- Küresel ticaretin seyrine yönelik önemli bir gösterge olarak değerlendirilen Baltık Kuru Yük Endeksi (BKYE), gelişmiş ekonomilerde talebin canlanmasından destek bularak hızlı yükseliyor. Demir cevheri, hububat ve kömür gibi emtianın navlun bedelleri üzerinden hesaplanan BKYE, 2017'nin ilk yedi ayında yıllık bazda %83,5 artış kaydetti.
- Ocak-Temmuz 2017 döneminde Türk araçları ile ihracatta sefer sayısı yıllık bazda %9,8 artarak 716 bin adede ulaştı. Bu dönemde Irak ve Suriye varışlı sefer sayısı çift haneli büyüme eğilimini korudu. Öte yandan, en büyük ihracat pazarımız Almanya varışlı/çıkışlı kamyon sayısındaki zayıf performans dikkat çekti.
- Rusya ile iyileşme kaydeden ikili ilişkiler Türkiye'de turizm sektörünün toparlanmasına imkan sağlarken, bu gelişme havayolu taşımacılığını da olumlu yönde etkiliyor. Temmuz ayında havayolu ile taşınan yolcu sayısı 21,3 milyon kişi olurken bu rakam yılın ilk yedi ayında 105 milyon kişiye ulaştı. Bu dönemde yerli yolcu sayısı %4,2, yabancı yolcu sayısı %13,2 oranında yükseldi.
- Her gün 900 bin kamyonun yük aldığı Türkiye'de, sektördeki kayıt dışılığın %40 civarında olduğu değerlendiriliyor. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından hazırlanan yeni "Karayolu Taşıma Yönetmeliği" karayolu taşımacılığında 'dijital dönüşümü' zorunlu kılacak yeni hükümler ile dikkat çekiyor. Yönetmeliğe göre karayolunda taşınacak yükün en geç 6 saat içinde elektronik ortamda kayıt altına alınması gerekiyor. Bu sayede kamu otoritesi karayolu taşımacılığındaki 150 milyar TL'lik "kayıt dışı" iş hacmini takibe almayı amaçlıyor.
- Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Ahmet Arslan, Türk boğazlarından uğraksız geçiş yapan gemilerin zorunlu gereksinimlerini karşılamak üzere bekleme sürelerinin 2 günden 7 güne çıkarılmasına ilişkin hukuki sürecin tamamlanmak üzere olduğunu ve bu uygulama sayesinde Türkiye'nin yakıt ikmal merkezi haline getirilmesinin önünün açılacağını belirtti.

SEKTÖRE BAKIŞ

Kaynak: TÜİK, BDDK, Reuters, UND, UHDB

RAKAMLARLA TEKSTİL, HAZIR GIYIM VE DERİ SANAYİ (HAZİRAN 2017)

Üretim ve Tüketim	Aylık	Kümülatif ⁽¹⁾	Dış Ticaret	Aylık	Kümülatif ⁽¹⁾
Tekstil			Tekstil		
Sanayi Üretimi (yıllık % değişim)	-% 7,6	-% 1,5	İhracat (milyon USD)	905	5.440
Kapasite Kullanım Oranı ⁽²⁾ (%)	% 80,9	% 79,2	<i>yıllık % değişim</i>	-% 7,9	-% 1,3
Ciro Endeksi (yıllık % değişim)	% 13,3	% 23,2	Hazır Giyim		
Hazır Giyim			İhracat (milyon USD)	1.228	7.253
Sanayi Üretimi (yıllık % değişim)	-% 10,1	-% 8,5	<i>yıllık % değişim</i>	-% 9,1	-% 6,1
Kapasite Kullanım Oranı ⁽²⁾ (%)	% 79,3	% 78,6	Deri		
Ciro Endeksi (yıllık % değişim)	% 9,8	% 11,4	İhracat (milyon USD)	90	611
Deri			<i>yıllık % değişim</i>	-% 1,9	% 6,1
Sanayi Üretimi (yıllık % değişim)	% 7,4	% 5,8	Krediler		
Kapasite Kullanım Oranı ⁽²⁾ (%)	% 59,3	% 58,3	Tekstil ve Hazır Giyim		
Ciro Endeksi (yıllık % değişim)	% 11,7	% 12,2	Krediler (yıllık % değişim)	19,6	-
Yıllık Üretici Enflasyonu⁽³⁾ (%)			Takipteki Alacaklar Oranı (%)	% 3,7	-
Tekstil	% 22,2	% 20,4	Deri		
Hazır Giyim	% 9,9	% 8,7	Krediler (yıllık % değişim)	19,8	-
Deri	% 11,4	% 10,5	Takipteki Alacak Oranı (%)	% 4,4	-

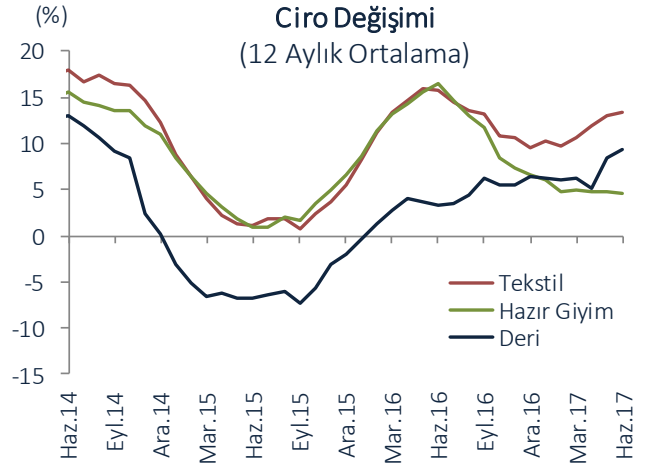
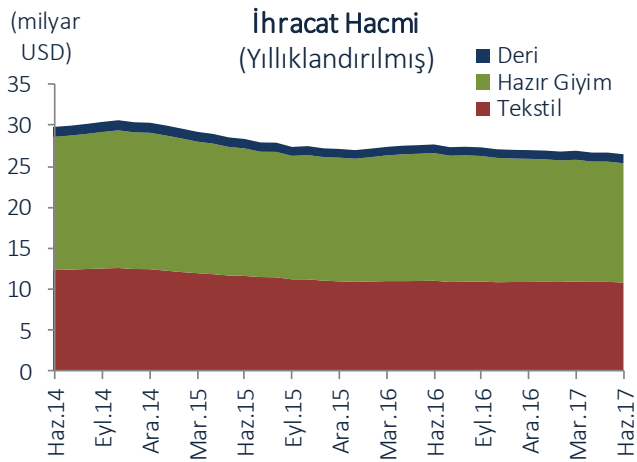
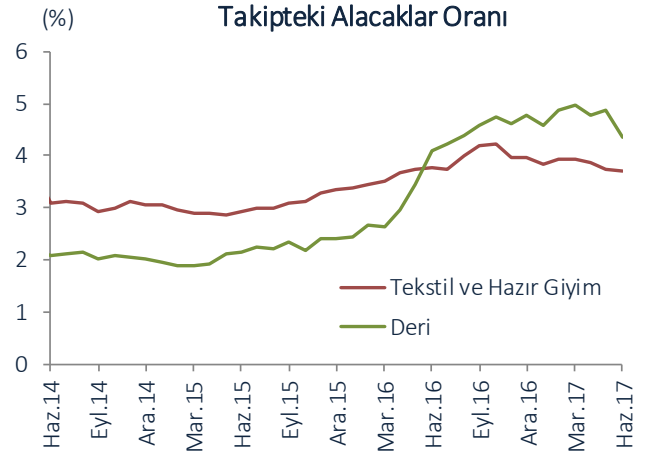
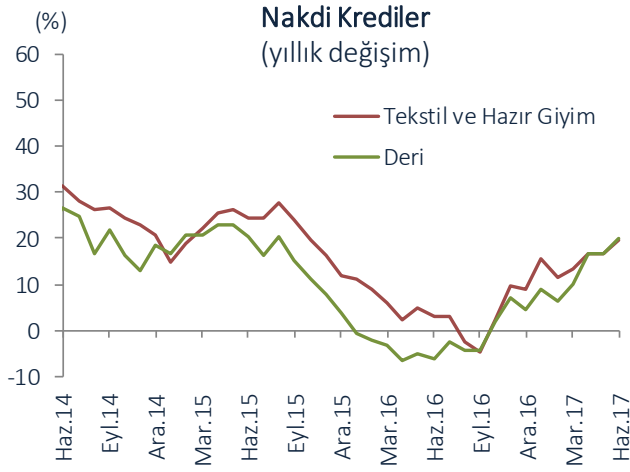
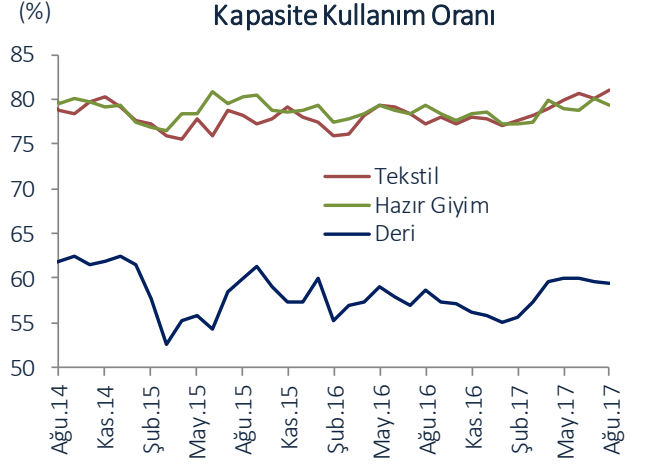
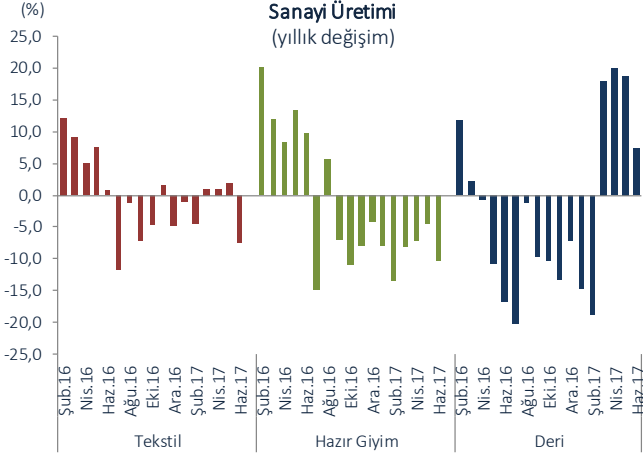
(1) Yılbaşından ilgili aya kadar olan zamanı kapsamaktadır.
(2) Ağustos 2017 verisidir. (3) Temmuz 2017 verisidir.

Kaynak: TÜİK, TCMB, BDDK

GÜNCEL GELİŞMELER

- Haziran'da tekstil ve hazır giyim sektörlerinde üretim önceki yılın aynı döneminde göre önemli ölçüde gerilerken, deri sektöründe yükseldi. Her üç ürün grubunda Haziran ayında ihracat yıllık bazda geriledi.
- Avrupa Birliği (AB) ve ABD'nin yerli tekstil ve hazır giyim sektörlerine yatırım yapma kararı almasının, küresel piyasalarda dengeleri değiştireceği düşünülüyor. Özellikle, tekstil ve hazır giyim sektöründe geleneksel ihrac pazarımız olan AB'de bu yönde bir değişimin Türkiye'nin dış ticareti açısından önemli sonuçlar doğurabileceği öngörülmüyor. Bunun yanı sıra Hindistan'ın tekstil ihracatını artırmaya yönelik stratejisi doğrultusunda 2025 yılında 240 milyar USD ihracat hedefi koyması da yine bu sektörde uluslararası rekabetin artacağına işaret ediyor. Dolayısıyla, başta AB ve ABD'li üreticilerin yüksek teknoloji ve nitelikli üretimi ile rekabet edebilmek amacıyla yurtiçinde daha fazla inovasyon ve Ar-Ge'ye odaklanması büyük önem taşıyor.
- Turizm sektöründe yaşanan kayıpların tam anlamıyla telafi edilememesi ve ziyaretçi profilinin değişmesi, sektörün üretim ve satışlarına olumsuz yansımaya devam ediyor. Son dönemde sayısı hızla artan ve Avrupalı turistini yerini alan Orta Doğulu ziyaretçilerin, çoğunlukla sınırlı sayıda lüks markalardan alışveriş yaptığı ve yerli üretimi destekleyecek bir tüketim canlılığı yaratmadığı belirtiliyor.
- Sektördeki olumsuz görünümün arkasında konjonktürel faktörlerin yanı sıra yaşanan yapısal sorunlar da etkili oluyor. Örneğin, tekstil ve hazır giyimde ihracatçıların atölye bulmakta zorlandığı ve bunun da talebi karşılamada sorun yarattığı ifade ediliyor. Bir diğer sorun ise, iç talepte gözlenen görelî toparlanmaya rağmen maliyet baskısı sebebiyle kârlılığın artırılamaması olarak öne çıkıyor. Maliyetlerde yükselişin başlıca sebepleri arasında perakende satış mağazalarında döviz cinsi veya dövize endeksli kiralar gösteriliyor. Öte yandan, sektör yetkilileri söz konusu etkiyi sınırlamak amacıyla kira üzerindeki KDV'nin %18'den %8'e çekilmesinin yararlı olabileceğini ifade ediyor.

SEKTÖRE BAKIŞ

RAKAMLARLA PERAKENDE TİCARET SEKTÖRÜ (HAZİRAN 2017)

Yurt İçi Pazar ⁽¹⁾	Aylık	Kümülatif ⁽²⁾	Talep ⁽³⁾	Aylık
Perakende Sektörü Satış Hacim Endeksi	%1,1	-%0,7	Tüketici Güven Endeksi	71,1
Gıda	-%2,5	-%2,5	Perakende Ticaret Güven Endeksi	108,3
Gıda dışı (akaryakıt hariç)	%1,2	%1,4	3 ay sonrası satış beklentisi	113,5
Elektronik Eşya ve Bilgisayar	%2,1	%1,5	İstihdam⁽⁴⁾	
Mobilya, Beyaz Eşya ve Diğer	-%4,1	-%4,8	Sigortalı Çalışan Sayısı (kişi)	1.279.400
Tekstil, Giyim ve Ayakkabı	%9,3	%8,5	Toplam İçindeki Pay	%9,1
Eczacılık, Tıbbi Ürünler ve Kozmetik	-%5,0	-%4,7	Ortalama Günlük Ücret (TL)	76,6
Posta ve İnternet Yoluyla Ticaret	-%6,5	%11,4	Sektör Sıralaması	76/88
AVM Endeksleri⁽¹⁾			Krediler	
Ciro Endeksi	%21,6	%10,5	Yurt İçi Krediler (milyar TL)	82,8
Verimlilik Endeksi (ciro/m ²)			yıllık % değişim	% 29,4
İstanbul	%16,7	%10,4	Sektörel krediler içindeki pay (%)	% 5,0
Anadolu	%22,4	%8,3	Takipteki Alacaklar Oranı	% 3,6
Ziyaret Sayısı Endeksi	%6,4	-%1,0		

(1) Yıllık % değişim

Kaynak: AYD, BDDK, SGK, TÜİK

(2) Yılbaşından ilgili ay sonuna kadar olan zamanı kapsamaktadır.

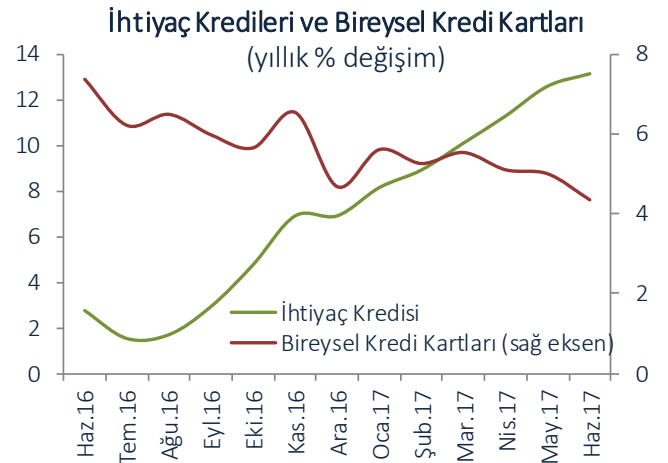
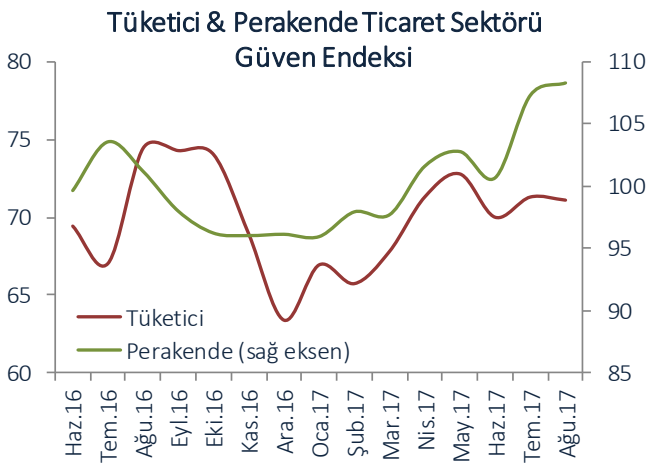
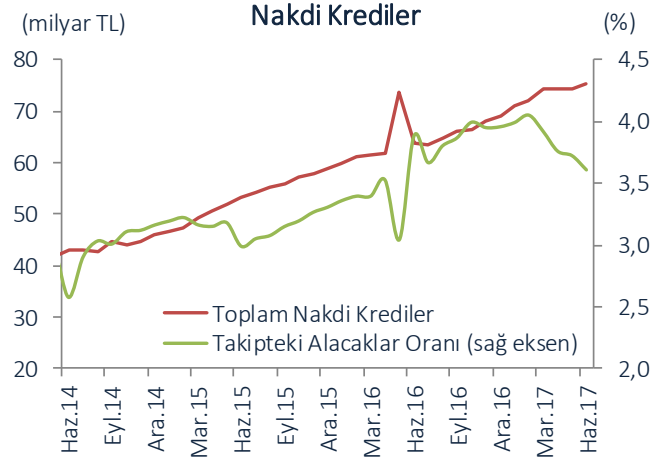
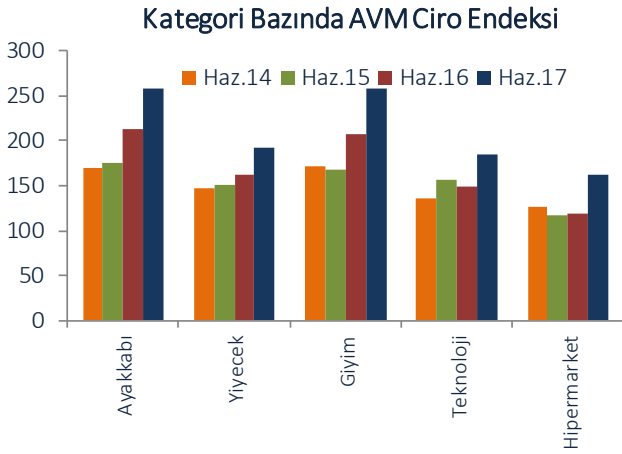
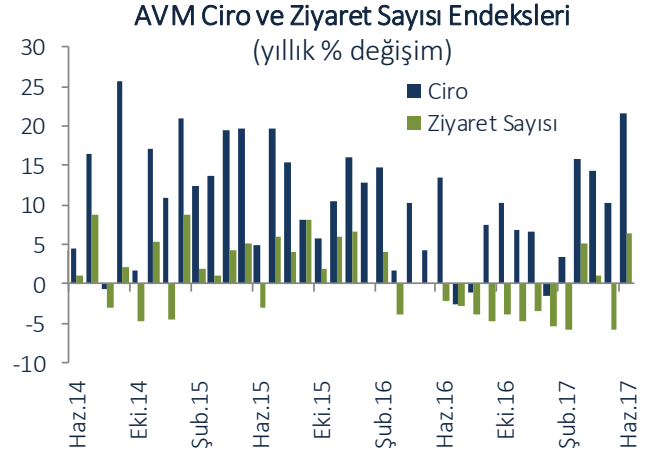
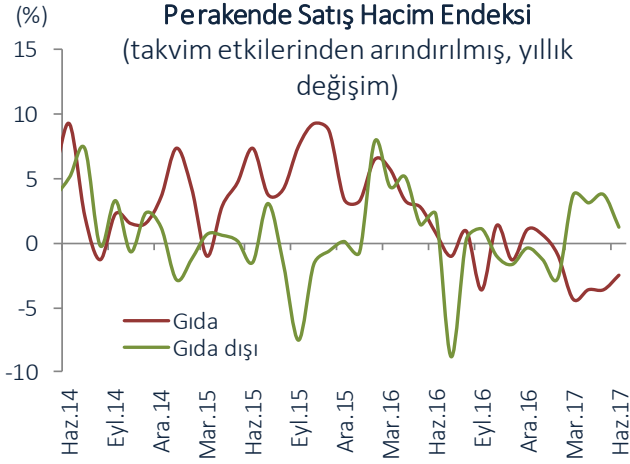
(3) Ağustos 2017 verileridir. (4) Mayıs 2017 verileridir.

Not: Güven endeksleri 0-200 arasında değer alabilmekte, endeksin 100'den büyük olması iyimserliği, 100'den küçük olması ise kötümserliği göstermektedir.

GÜNCEL GELİŞMELER

- Türkiye'de iç talebi canlandırmayı amaçlayan uygulamaların etkisiyle perakende sektöründe bir miktar toparlanma gözleniyor. Yılın ilk çeyreğini %2,2'lik daralmayla tamamlayan perakende sektörü satış hacim endeksi, ikinci çeyrekte bir önceki yılın aynı dönemine göre %0,7 oranında artış kaydetti.
- Sektör genelinde satışlar artış kaydetse de bazı ürün gruplarındaki toparlanmanın henüz arzu edilen seviyeye ulaşmadığı görülüyor. Mobilya ve beyaz eşya ürün grubunda satışların KDV ve ÖTV indirimlerine rağmen zayıf seyretmesi dikkat çekiyor. Kozmetik grubunda ise satışların taksit yasağı nedeniyle gerileme eğiliminde olduğu gözleniyor.
- Haziran ayında AVM ciro endeksi bir önceki yılın aynı dönemine göre %21,6 oranında artarak son 33 ayın en iyi performansını sergiledi. Bu gelişmede, mevsimsel faktörlerin yanı sıra son dönemde ülkemizi ziyaret eden turist sayısında kaydedilen artış da etkili oldu. İstanbul AVM'lerinde faaliyet gösteren perakendecilerin metrekare başına ortalama aylık cirosu Haziran'da 984 TL olurken, bu rakam Anadolu'dakiler için 841 TL düzeyinde gerçekleşti.
- Türkiye'de perakendeciliğin hızlı büyüyen kollarından e-ticaret sektörünü yakından ilgilendiren internette kartla alışverişe müşteri onayı sürecinin 31 Aralık 2017'ye kadar uzatıldığı açıklandı. Konuyla ilgili değerlendirmelerde bulunan yetkililer yılda %25-30 oranında büyüyen e-ticaret sektörünün bu kararla birlikte kullanıcılarına ulaşmak için daha fazla zaman kazandığını belirtiyor. Yetkililer sektördeki işlem hacminin 2020'ye kadar iki katına çıkmasının öngörüldüğünü ifade ediyor.
- E-ticarette Avrupa'nın en hızlı büyüyen pazarı Türkiye'ye yabancı oyuncuların ilgisi sürüyor. ABD merkezli online perakende devi Amazon'un Türkiye pazarına girmek için çalışmalarında bulunduğu yönündeki haberler gündemdeki yerini koruyor. Yapılan değerlendirmelerde şirketin sıfırdan bir yatırım yaparak pazara giriş yapabileceği gibi yerli bir şirketi satın alarak da faaliyet gösterebileceği değerlendiriliyor. Amazon'un yerli şirketlerle görüşme halinde olduğu ancak taraflar arasında henüz bir anlaşma aşamasına gelinmediği belirtiliyor.

SEKTÖRE BAKIŞ

Kaynak: AYD, TÜİK, BDDK

RAKAMLARLA BEYAZ EŞYA SEKTÖRÜ (TEMMUZ 2017)

Üretim	Aylık	Kümülatif ⁽¹⁾	İç Talep	Aylık	Kümülatif ⁽¹⁾
Toplam Üretim (bin adet)	2.307	16.302	Yurt içi Satışlar (bin adet)	785	5.215
<i>yıllık % değişim</i>	% 39,6	% 12,6	<i>yıllık % değişim</i>	% 25,3	% 27,1
Kapasite Kullanım Oranı ⁽²⁾	% 79,0	% 78,4	Yurt İçi Ciro Endeksi (yıllık % değişim) ⁽⁴⁾	% 25,0	% 26,6
Sigortalı Çalışan Sayısı (kişi) ⁽³⁾	137.505	-	İthalat (bin adet)	97	810
<i>Toplam içindeki pay</i>	% 1,0	-	<i>yıllık % değişim</i>	35,9%	69,7%
Ortalama Günlük Ücret (TL) ⁽³⁾	107,4	-	Tüketici Güven Endeksi ⁽²⁾	71,1	69,6
<i>Sektör Sıralaması</i>	30/88	-	<i>Dayanıklı Tüketim Malları Satın Alma Eğilimi</i>	98,0	97,4
Krediler			Konut Satışları (yıllık % değişim)	% 42,4	% 8,2
Toplam Nakdi Krediler (milyar TL) ⁽⁴⁾	20,6	-	Dış Talep		
<i>yıllık % değişim</i>	% 19,2	-	İhracat (bin adet)	1.648	11.016
<i>Toplam içindeki pay</i>	% 1,4	-	<i>yıllık % değişim</i>	% 21,7	% 4,5
Takipteki Krediler Oranı ⁽⁴⁾	% 3,1	-	İhracat (milyon USD) ⁽⁴⁾	241,2	1.241,1
			<i>yıllık % değişim</i>	-% 6,3	-% 3,4
			Yurt Dışı Ciro Endeksi (yıllık % değişim) ⁽⁴⁾	% 22,4	% 19,4

(1) Yılbaşından ilgili ay sonuna kadar olan zamanı kapsamaktadır.

Kaynak: TÜRKİBESD, TÜİK, BDDK, TCMB, SGK

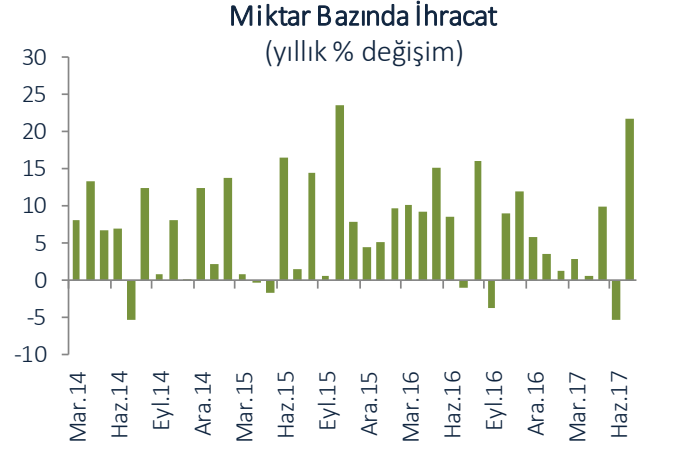
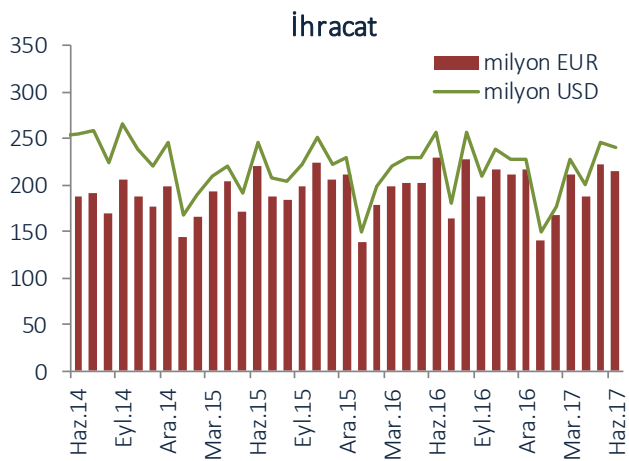
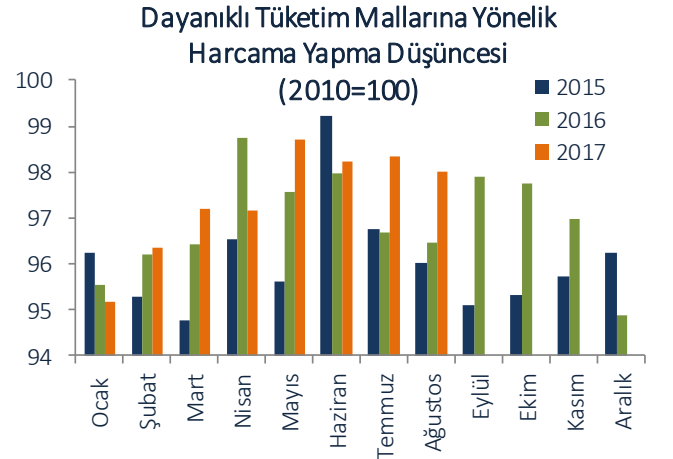
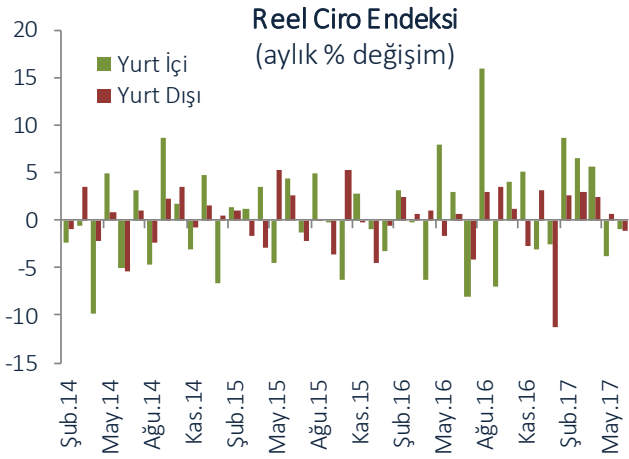
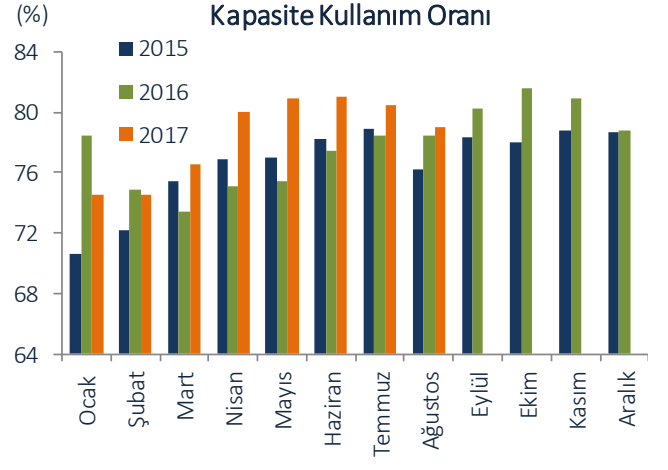
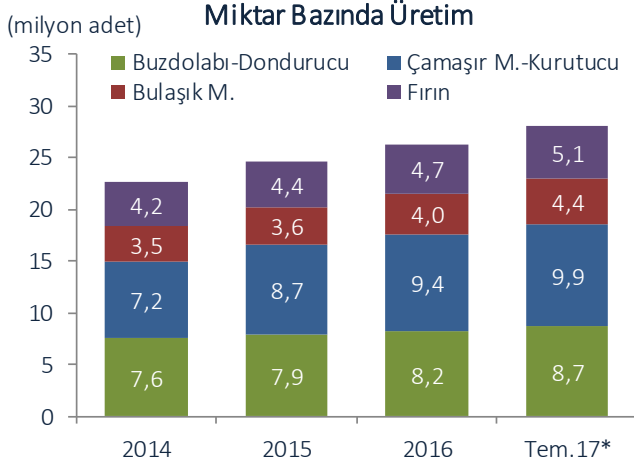
(2) Ağustos 2017 verisidir. (3) Mayıs 2017 verisidir. (4) Haziran 2017

Not: Güven endeksleri 0-200 arasında değer alabilmekte, endeksin 100'den büyük olması iyimserliği, 100'den küçük olması ise kötü mserliği göstermektedir.

GÜNCEL GELİŞMELER

- Temmuz'da 4 ana ürün (buzdolabı, fırın, çamaşır ve bulaşık makinesi) kategorisinde üretim bir önceki yılın aynı ayına göre %39,6 arttı. Aynı dönemde miktar bazında yurt içi satışlar yıllık bazda %25,3, ihracat %21,7 yükseldi.
- Sektörün cirosu da 2017'nin ilk yarısında önceki yılın aynı döneminde göre %26,6 arttı.
- Önümüzdeki dönemde, 30 Eylül'de sona ermesi beklenen KDV ve ÖTV indirimlerinin süresinin uzatılmasını isteyen sektör temsilcilerinin hükümet yetkilileri ile görüşme yapması bekleniyor. Vergi indirimleri sayesinde iç satışlarda önemli bir canlanma yakalanırken, sektör temsilcileri iç pazarda ÖTV'nin kalıcı olarak sıfırlanmasını ve KDV oranının da %18'den %8'e indirilmesini talep ediyor.
- Sektörde yatırımlar da devam ediyor. Temmuz ayının başında Vestel, 2018'de faaliyete geçmesi planlanan 70 milyon euroluk yatırımın temelini attı. 63 bin metrekare kapalı alana sahip olacağı ifade edilen fabrikanın Endüstri 4.0 teknolojisine sahip olacağı ve fabrikada yılda 1,5 milyon adet çamaşır ve kurutma makinesi üretileceği belirtildi.

SEKTÖRE BAKIŞ

Kaynak: TÜRKBESD, TÜİK, BDDK, TCMB

(*) yıllıklandırılmış

RAKAMLARLA TURİZM SEKTÖRÜ (TEMMUZ 2017)

Gelen Ziyaretçi	Aylık	Kümülatif ⁽¹⁾	Yolcu Taşımacılığı	Aylık	Kümülatif ⁽¹⁾
Yabancı Ziyaretçi (bin adet)	5.076	17.325	Dış Hatlar Uçak Trafiği (bin adet)	67,5	324,7
<i>yıllık % değişim</i>	<i>% 46,4</i>	<i>% 21,9</i>	<i>yıllık % değişim</i>	<i>% 11,6</i>	<i>% 0,4</i>
İlk 3 Milliyetin Payı (%)			Dış Hatlar Yolcu Trafiği (milyon kişi)	10,5	44,5
<i>Rusya</i>	<i>% 16,5</i>	<i>% 14,6</i>	<i>yıllık % değişim</i>	<i>% 34,8</i>	<i>% 13,2</i>
<i>Almanya</i>	<i>% 13,4</i>	<i>% 11,1</i>	İç Hatlar Uçak Trafiği (bin adet)	88,4	513,7
<i>İngiltere</i>	<i>% 5,5</i>	<i>% 5,1</i>	<i>yıllık % değişim</i>	<i>% 16,9</i>	<i>% 2,0</i>
İllerin Payı (%)			İç Hatlar Yolcu Trafiği (milyon kişi)	10,8	60,8
<i>Antalya</i>	<i>% 35,8</i>	<i>% 30,0</i>	<i>yıllık % değişim</i>	<i>% 16,7</i>	<i>% 4,2</i>
<i>İstanbul</i>	<i>% 26,0</i>	<i>% 32,9</i>	Konaklama		
<i>Muğla</i>	<i>% 8,3</i>	<i>% 6,4</i>	Otel Doluluk Oranları (%)	% 69,2	% 55,7
Gelir-Gider⁽²⁾			<i>yıllık değişim</i>	27,2	6,3
Turizm Geliri (milyon USD)	2.136	8.783	Ortalama Oda Fiyatları (USD)	93,7	71,7
<i>yıllık % değişim</i>	<i>% 19,3</i>	<i>-% 2,9</i>	<i>yıllık % değişim</i>	<i>-% 7,9</i>	<i>-% 19,6</i>
Turizm Gideri (milyon USD)	458	2.242	İstihdam⁽³⁾		
<i>yıllık % değişim</i>	<i>-% 4,4</i>	<i>-% 26,4</i>	İş yeri Sayısı	18.292	-
Krediler⁽²⁾			<i>Toplam içindeki Pay</i>	<i>% 1,0</i>	-
Toplam Nakdi Krediler (milyar TL)	60,8	-	Sigortalı Çalışan Sayısı (kişi)	296.534	-
<i>yıllık % değişim</i>	<i>% 28,3</i>	-	<i>Toplam içindeki Pay</i>	<i>% 2,1</i>	-
<i>Toplam içindeki pay</i>	<i>% 4,1</i>	-	Ortalama Günlük Ücret (TL)	85,4	-
Takipteki Alacaklar Oranı (%)	% 2,7	-	<i>Sektör Sıralaması</i>	62/88	-

(1) Yılbaşından ilgili ay sonuna kadar olan zamanı kapsamaktadır.

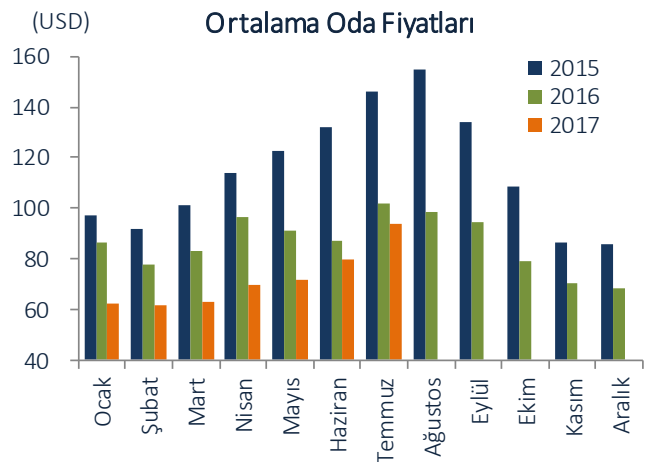
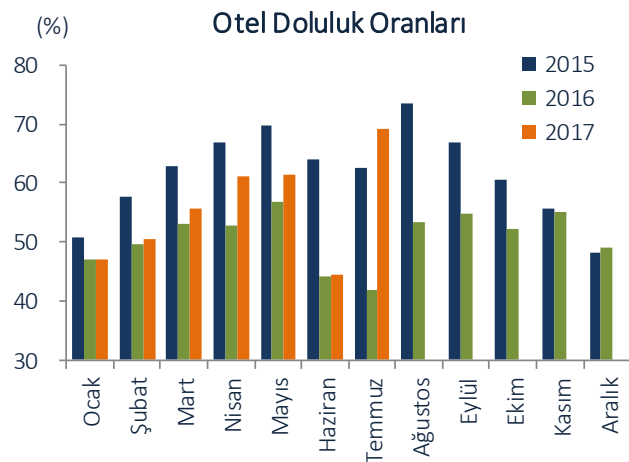
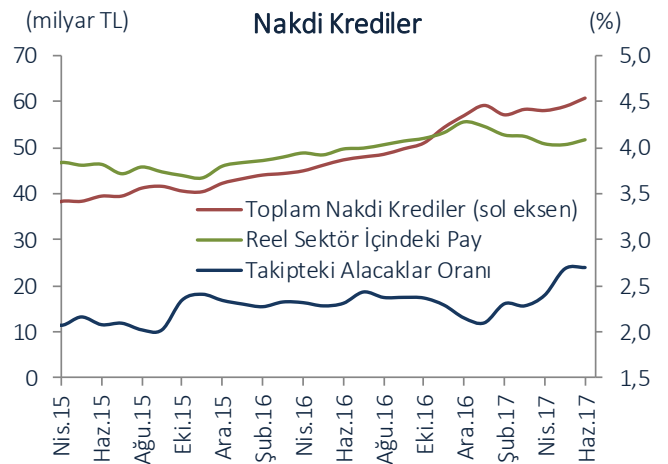
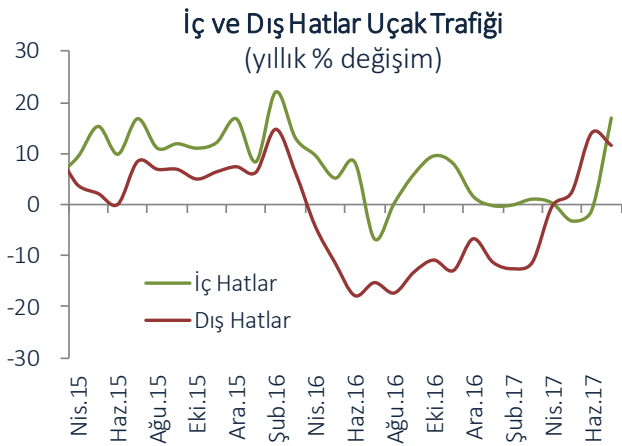
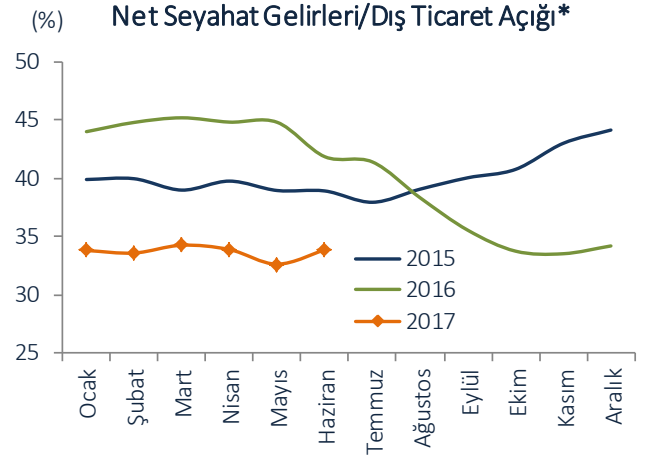
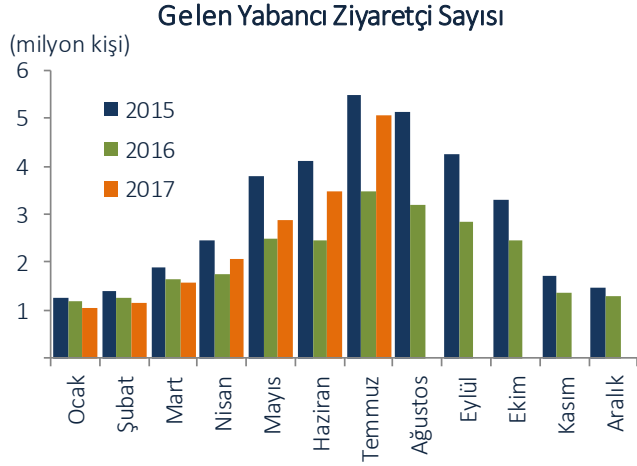
(2) Haziran 2017 verisidir. (3) Mayıs 2017 verisidir.

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, SGK, BDDK, DHMİ, TÜROB

GÜNCEL GELİŞMELER

- Turizm sektöründe ziyaretçi sayısında gözlenen toparlanma yapılan fiyat indirimleri nedeniyle turizm gelirlerine henüz yansımada. TÜİK verilerine göre, Ocak-Haziran 2017 döneminde Türkiye'ye gelen ziyaretçilerin paket tur harcamaları cüzi oranda artarken, kişisel harcamaları %3,5 geriledi. Söz konusu dönemde kişisel harcamalar içinde önemli paya sahip kalemlerden bir tek giyim ve ayakkabı harcamalarında yıllık bazda artış gözlemlendi. Turizm gelirleri sektörde kriz öncesi dönem olan 2015'in halen çok altında seyrediyor.
- Yurt içinde konaklama sektöründe istihdam Mayıs ayında yıllık bazda %9,1 yükselerek 296.534 kişi oldu. Bu gelişmeye rağmen sektörde istihdam halen Mayıs 2013'teki 304 bin kişi seviyesinin altında seyrediyor. Turizm sektöründe devam eden sıkıntılar sebebiyle konaklama tesislerinin alternatif gelir kaynağı arayışı içerisinde kongre turizmi, etkinlik organizasyonu ve spor üyeliği satışı gibi alanlara yöneldiği kaydediliyor.
- Rekabet Kurumu'nun haksız rekabet yaptığı gerekçesiyle yurt içindeki faaliyetlerini durduğu booking.com ile dava süreci devam ederken, bavul.com da Eylül ayı itibarıyla faaliyetlerini durduracağını açıkladı. Ağustos 2014'te bavul.com'u satın alarak Türkiye pazarına giren Romanya merkezli Paravion firmasının bu kararında son dönemde EUR/TL'nin beklentilerin üzerinde yükselmesiyle birlikte artan maliyetlerinin yanı sıra yurt içinde fiyat rekabetinin yoğunlaşmasıyla birlikte firmanın yüksek tutarda zarar etmesinin etkili olduğu değerlendiriliyor.
- Çin'de 2018 yılının "Türkiye Turizm Yılı" ilan edilmesi sonrasında ülkeden Türkiye'ye yaklaşık 1 milyon turistin gelmesi bekleniyor. Çinli turistlerin 2016 yılında kişi başı ortalama 900 dolar, Türkiye'ye gelen ziyaretçilerin ise ortalama 633 dolar turizm harcaması yaptığı göz önünde bulundurulduğunda, Çinli turistlerin Türkiye'de yüksek turizm geliri bırakabileceği değerlendiriliyor. 2017'nin ilk altı ayında Çin'den Türkiye'ye gelen turist sayısı yıllık bazda %14,6 artarak 98,6 bin kişi oldu.
- Kurban bayramı tatilinin 26 Ağustos-4 Eylül tarihlerini kapsayan 10 günlük idari tatil olacak şekilde uzatılmasının sektöre hareketlilik getirmesi bekleniyor. Türkiye Seyahat Acentaları Birliği'nden (TÜRSAB) yapılan açıklamaya göre, söz konusu dönemde yaklaşık 1 milyon yerli turistin tatil yapacağı, böylece mevcut durumda %80 civarında seyreden tesis doluluk oranlarının %100'e ulaşacağı öngörülüyor.

SEKTÖRE BAKIŞ

Kaynak: TÜROB, BDDK, Kültür ve Turizm Bakanlığı, TCMB, DHMI

(*) 12 aylık hareketli ortalama

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem - Bölüm Müdürü
izlem.erdem@isbank.com.tr

Aslı Şat Sezgin - Uzman
asli.sat@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Bora Çevik - Uzman
bora.cevik@isbank.com.tr

H. Erhan Gül - Müdür Yrd.
erhan.gul@isbank.com.tr

Ahmet Aşarkaya - Uzman
ahmet.asarkaya@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya - Müdür Yrd.
dilek.kaya@isbank.com.tr

Ayşe Betül Öztürk - Uzman Yrd.
betul.ozturk@isbank.com.tr

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.